

استفاده از عصاره دانه گیاه *Azadirachta indica* علیه مژکداران تک سلولی مهاجم در محیط پرورش متراکم جلبک تک سلولی *Dunaliella tertiolecta*

- رامین مناففر، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات آرتمیا و جانوران آبزی، دانشگاه ارومیه
- رامین ملکی، عضو هیات علمی، آزمایشگاه تجزیه مواد غذایی و شیمیایی، جهاد دانشگاهی، واحد ارومیه
- بهروز آتشبار، عضو هیات علمی، مرکز تحقیقات آرتمیا و جانوران آبزی، دانشگاه ارومیه
- ناصر آق، عضو هیات علمی، مرکز تحقیقات آرتمیا و جانوران آبزی، دانشگاه ارومیه

تاریخ دریافت: تیرماه ۱۳۸۲ | تاریخ پذیرش: خرداد ماه ۱۳۸۴

Email: Raminmanaffar@yahoo.com

چکیده

تأثیر عصاره دانه گیاه سنجد تلخ با نام علمی (*Azadirachta indica*) (Juss) (Butcher) با مژکداران تک سلولی مهاجم در شرایط آزمایشگاهی مورد مطالعه قرار گرفت. بدین منظور غلظت کشنده مژکداران و نیمه کشنده جلبک تحت تأثیر عصاره استخراج شده از دانه گیاه، در شرایط بهینه رشد جلبک بررسی شد. آزمایش نشان داد اثر کاملا کشنده، EC_{50} ۳/۶ میلی گرم در لیتر طی ۴-۶ ساعت در غلظت ۱۰ میلی گرم در لیتر می باشد. همچنین در بررسی تأثیر همزمان عصاره روی مژک داران و جلبک تک سلولی در یک نمونه آلوده شده مشخص شد عصاره در دزهای بالاتر از ۴-۵ میلی گرم در لیتر در ۲۴ ساعت توانایی حذف کامل آلودگی و ترمیم توده جلبک آلوده را دارد، در حالی که در همین دز با زماندگی توده جلبکی بیش از ۸۰٪ می باشد. نهایتاً بررسی تأثیر طولانی مدت عصاره بر روی نمونه آلوده شده نشان داد که این عصاره در ۷۲ ساعت هیچ تاثیر منفی بر توده جلبکی نداشته است.

کلمات کلیدی: پروتوزوا، دونالیلا، *Azadirachtin*, *Azadirachta indica*.

Pajouhesh & Sazandegi No:71 pp: 82-88

Effect of *Azadirachta indica* seed extract upon predator ciliates on intensive culture of unicellular algae *Dunaliella tertiolecta*

By: R. Manaffar, Lecturer (Scientific Staff) Artemia and Aquatic Animals Research Center- Urmia University-Urmia.,

R. Maleki,Lecturer (Scientific Staff) Chemical and Food Analysis Research Lab- Jahad- e -Daneshgahi., B. Atashbar,Lecturer (Scientific Staff) Artemia and Aquatic Animals Research Center- Urmia University-Urmia., N. Agh,Lecturer (Scientific Staff) Artemia and Aquatic Animals Research Center- Urmia University-Urmia

In this research effect of *Azadirachta indica* (Juss) seed extract upon predator ciliates in intensive unicellular algal mass culture of *Dunaliella tertiolecta* (Butcher) under laboratory condition were studied. For this propose, LC₁₀₀ of ciliates and EC₅₀ algae in the optimum Lab. condition were examined. Results show that a 24-h LC₁₀₀ at 4mg/l seed extract was found for the ciliate whereas at 24h EC₅₀ 10 mg/l had the best result for the ciliate. But at investigation of seed extract effect upon the unicellular algae and ciliate both to gathers at one contaminated sample show that The application dose for use of this extract with useful effect in completely elimination of ciliates is over than 4 - 5 mg/l. Finally study in long time effect of seed extract upon the mortality, motion and body shape of algae cells showed that this extract is able to recover contaminated algal population and had no harmful effect on the algae cells at 72 hour.

Keywords: Azadirachtin, *Azadirachta indica*, Ciliate, *Dunaliella* sp., Protozoan, EC₅₀, LC₁₀₀.

مترونیدازول نیز در درمان آلودگی‌های جنس‌هایی از جلبک‌های تک سلولی (۱۶). همچنین سولفات‌گنه گنه، هیپوکلریت، فرمالدئید و پروکسید هیدروژن بر روی آلودگی‌های کشت متراکم *Dunaliella salina* (Dunal) با پارامسی‌ها پیش از این مورد بررسی قرار گرفته و مترونیدازول و سولفات‌گنه گنه به عنوان داروهای موثر در درمان آلودگی سیستم‌هایی پرورش میکروآلگها پیشنهاد شد (۱۳).

در همین راستا تاثیر عصاره دانه گیاه *Azadirachta indica* در کنترل آلودگی جلبک تک سلولی *Dunaliella tertiolecta* با مژکداران مهاجم مورد مطالعه قرار گرفت. این گیاه دولپه‌ای از خانواده Meliaceae، بومی کشورهند بوده و در ایران بنام سنجده تلخ معروف می‌باشد (شکل ۱). عصاره این گیاه با نام Azadirachtin از ترکیبات تری ترپنوتیک می‌باشد (شکل ۲) که برای اولین بار توسط Morgan و Butterworth در سال ۱۹۶۸ از دانه گیاه *Azadirachta indica* جدا سازی شد (۱۱). رونغن استحصال شده این گیاه نیز با نام تجاری Neem سابقه ۴۰۰۰ ساله در درمان بیماری‌ها دارد.

این ترکیب دارای خواص ضد باکتریایی و ضد قارچی بوده (۱۵، ۱۲، ۸، ۵) و در سال‌های اخیر به علت داشتن کمترین اثر سمیت بر روی پستانداران و همچنین عدم تاثیر نامطلوب در محیط زیست به عنوان یک آفت کش طبیعی در دفع حشرات موزدی مورد توجه قرار گرفته است (۷). نتایج بررسی اثرات ضد قارچی این عصاره بر روی *Puccinia* sp. (زنگ بادام زمینی) نشان داد که می‌توان از این ترکیب به عنوان یک داروی بیولوژیک با خواص ضد قارچی استفاده نمود (۱۵). مطالعه در زمینه تاثیرات آنتی باکتریال این عصاره بر روی هفت جنس و ۱۰۵ گونه باکتری نیز حاکی از خواص توجه ضد باکتریایی عصاره این گیاه بود (۲۶، ۵). هدف از اجرای این تحقیق بررسی اثر سمیت عصاره گیاه فوق بر روی محیط‌های کشت جلبک‌های تک سلولی می‌باشد که درنهایت بتوان از این عصاره به عنوان یک ماده موثر در حذف مژک داران مهاجم و درمان کشت‌های آلوده جلبک‌های تک سلولی سود جست. براساس مطالعات انجام گرفته هیچ گزارشی مبنی بر تاثیر عصاره گیاه سنجده بر کشت انبوه جلبک‌ها و مژک‌داران مهاجم پیدا نشد.

مقدمه

گونه‌های مختلفی از جلبک سبز تک سلولی *Dunaliella* sp. به عنوان غنی ترین منبع بتاکاروتین و همچنین به عنوان اصلی ترین ماده غذایی در پرورش سخت پوستانی از قبیل Artemia sp. مورد توجه فراوان محققین قرار گرفته است (۱۹، ۱۰). این جلبک آب شور که به راحتی دامنه شوری ۱۰۰ ppt - ۱۰ را تحمل می‌کند (۱۳). امروزه در بسیاری از کشورهای جهان به صورت انبوه در تانکرهای پلی اتیلنی، استخرهای بتونی و خاکی به صورت کاملاً خالص و تجاری کشت داده می‌شود (۱۹).

چنین سیستم‌های پرورشی همیشه در خطر آلودگی با انواع مهاجمان از جمله روتیفرها، کلادوسرها و تک سلولی‌های مژک داری از شاخه پروتوزوان می‌باشند (۲۲، ۲۰، ۱۳). جمیعت جلبک‌های تک سلولی که در معرض حمله مهاجمانی از جمله مژک داران تغذیه کننده از جلبک‌های تک سلولی قرار گرفتند اگر در شرایط بهیمه رشد قرار نگیرند پس از طی یک مدت کوتاه بلا فاصله توسط مژک‌داران تغذیه شده و از بین می‌روند (۱۹، ۱۶). فیلتراسیون هوای ورودی و استریل کردن تمامی ظروف و محیط‌های کشت در سیستم‌های مداربسته می‌تواند تا حدی مانع ایجاد و انتشار آلودگی گردد (۲۰، ۱۹) اما این روش در حجم‌های بالا و در استخرهای پرورشی روابز مقدور و مقرون به صرفه نمی‌باشد. از طرفی این مژک‌داران قابلیت تحمل تغییرات وسیع شوری از ۱۵ ppt - ۱۶ را نیز دارند به همین دلیل نمی‌توان از استریس شوری به عنوان یک راه کار جهت حذف مهاجمان مژکدار استفاده کرد (۱۳). یکی از راههای مقابله با چنین مهاجمانی پیدا کردن موادی است که علاوه بر حذف مهاجمان تاثیر منفی بسیار کمی بر روی جلبک‌ها داشته باشند. پیش از این محققان از طریق افزایش pH موجب افزایش غیر مستقیم آمونیاک غیر یونیزه شده و موفق به حذف روتیفرها (Brachionus sp.) و کلادوسرها (Diaphanosoma sp.) از محیط پرورش جلبک‌های تک سلولی گردیدند (۲۰). در سال ۱۹۹۱ دو تن از محققان با اضافه نمودن ۵ تا ۷ میلی گرم هیپوکلریت موفق به حذف پروتوزوان در کشت متراکم جلبک تک سلولی Chlorella sp. شدند (۲۲). تاثیر

مواد و روش‌ها

کشت جلبک

جهت پرورش جلبک از آب دریاچه ارومیه با شوری ۳۰ ppt گردید. بدین صورت که ابتدا آب شور ۲۵۰ ppt پس از فیلتر شدن، بوسیله EC جلبک، پنج میلی لیتر جلبک سالم با تراکم یک میلیون ۲۴-۳۲ گرم در لیتر استفاده شد. از محیط کشت Walne نیز به عنوان تامین کننده مواد ضروری مورد نیاز جلبک‌های تک سلولی استفاده گردید (۱۹،۱). کلیه تجهیزات، آب و محیط‌های کشت توسط اتوکلاو در دمای ۱۲۰ درجه به مدت ۱۵ دقیقه استریل شده و طبق روش‌های استاندارد پرورش جلبک تا مرحله ارلن‌های پنج لیتری ادامه یافت.

ایجاد آلودگی مصنوعی

با توجه به اینکه این مژک داران به راحتی از طریق هوا و آب غیر استریل منتقل می‌شود جهت تهیه و ایجاد نمونه آلوده به این ترتیب عمل شد که نمونه جلبکی با تراکم یک میلیون سلول در میلی لیتر به صورت مستقیم با آب دریایی غیر استریل تلقیح شده و با پمپ هوا بدون استفاده از فیلترهایی به مدت دو هفته هوادهی شد. پس از این مدت تراکم تک سلولی‌های مژک دار بوسیله لام بورکر (لام شمارش جلبک‌های تک سلولی) شمارش و سپس به تراکم ۵۰۰۰ مژک دار در هر میلی لیتر رسانده شد (۱۹).

استخراج عصاره الکلی از دانه گیاه

۵۰ گرم دانه خشک گیاه در آسیاب کاملاً خرد شده و سپس عصاره آن با روش مستقیم در سه مرحله متوالی توسط ۱۰۰ ml اتانول ۹۶٪ استخراج شد. در مرحله دوم اثانول محلول فوق بوسیله روتاری و در دمای ۴۰ درجه و تحت خلا ۱۰۰ mmHg تغییر شده و عصاره گیاه به طور کامل از اثانول جدا گردید. سپس عصاره الکلی خالص شده تا زمان مصرف در تاریکی و در دمای ۴ + سانتی گراد نگهداری شد.

تهییه دزهای مختلف از عصاره

عصاره استخراج شده از گیاه به عنوان محلول ۱۰۰٪ خالص در نظر گرفته شده و غلظت‌های مورد نیاز با حل نمودن عصاره فوق در حجم ثابتی آب مقطر تهییه گردید. بدین ترتیب که با محاسبه دز مورد نیاز (وقت‌های مختلف از عصاره بر حسب میلی گرم در لیتر از عصاره الکلی خالص شده) ابتدا به مقدار محاسبه شده از عصاره خالص در مقدار کمی آب مقطر کاملاً حل شده و سپس محلول همگن تهییه شده در ابتدای آزمایش درون لوله‌های آزمایش که حاوی ۵ میلی لیتر نمونه جلبک (هر تکرار از هر تیمار) هست ریخته شد.

بررسی سمیت عصاره بر جلبک و مژک داران

مطالعه حد سمیت عصاره در درون لوله‌های آزمایش و تحت شرایط نوری اپتیمم (۵۰۰۰ - ۲۰۰۰ لوکس) و دمای ۲۰ درجه سانتی گراد با تراکم یک میلیون سلول جلبک در هر میلی لیتر صورت گرفت. ابتدا جهت تعیین LC₅₀ مژکداران، پنج میلی لیتر استوک جلبک آلوده با تراکم ۵۰۰۰ مژکدار در هشت تیمار، پنهان شده تا زمان مصرف در دمای ۴ درجه با انتظا

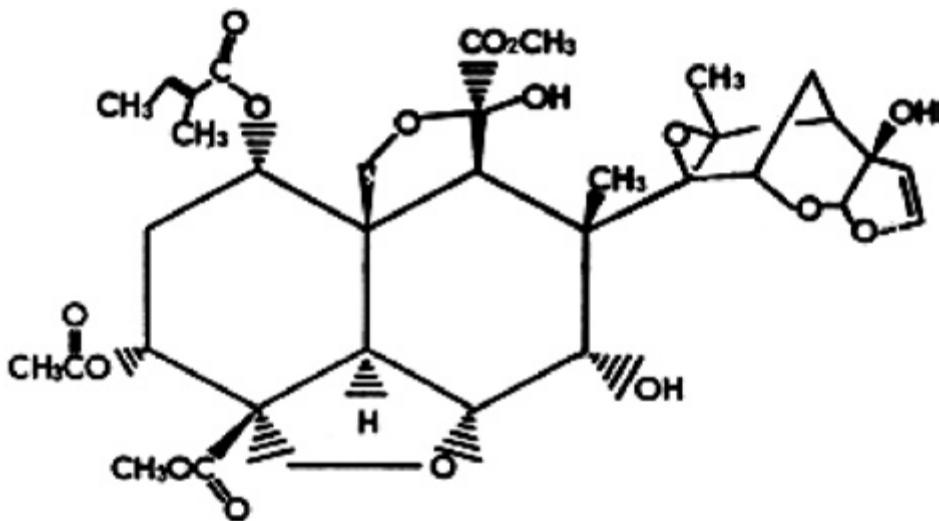

شکل ۱- برگ و دانه گیاه *Azadirachta indica*

شاهد (نمونه آلوده بدون استفاده از عصاره) به درصد محاسبه شد.

نتایج

اشکال و گونه‌های مختلفی از مژک داران مهاجم در محیط‌های کشت آلوده جلبک‌های تک سلولی مشاهده می‌شود. یک نمونه مژکدار شناسایی شده در نمونه جلبک آلوده در شکل-۳ دیده می‌شود. این مژکدار که دارای فراوانی بالا (بیش از ۹۵٪ نسبت به گونه‌های دیگر) و شیوع بسیار سریع در انواع محیط‌های کشت جلبک‌های تک سلولی می‌باشد به شکل تخم مرغی با سایز ۱۰۰ میکرون و بدنه انعطاف‌پذیر و شیار دهانی در مقایسه با جلبک دونالیلا با اندازه ۸ تا ۱۵ میکرون کاملاً قابل شناسایی است. آزمایش نشان داد که عصاره در غلظت ۳/۶ تا ۴ میلی گرم در لیتر طی

شکل ۲- فرمول شیمیایی Azadirachtin از ترکیبات تری ترپنوتید

بر روی جلبک و مژک داران (نمونه آلوده شده) نشان داد غلظت‌های بالاتر از ۴-۵ میلی گرم در لیتر از عصاره طی ۲۴ ساعت باعث حذف کامل مژک داران از محیط کشت می‌شود در حالیکه در همین مدت بازماندگی تراکم توده جلبکی بیش از ۸۰٪ باشد. بررسی تاثیر طولانی مدت عصاره بر روند رشد و حرکت جلبکها طی ۷۲ ساعت هم نشان داد که عصاره در طولانی مدت هیچ اثر تخریبی بر جلبکها ندارد اما در دزهای بالاتر قدرت رشد و تکثیر جلبکها کاهش یافته و شکل جلبکها از تخم مرغی به کروی تبدیل می‌شود. در این حالت حرکت جلبکها کند شده و سلول‌های جلبک در یک محدوده خاص با مدار کروی شروع به چرخش می‌کنند. دلیل این نوع رفتار غیر ارادی را می‌توان به تاثیر مستقیم Azadirachtin بر روی کانال‌های یونی موثر در پدیده انتقال فعال در غشاء سلول‌ها دانست (۴). زیرا این ماده همانند سولفات‌گنه گنه (سولفات‌گوانین) با حمله به سیستم عصبی موجب اختلال در دیفوژیون سلولی شده و در نهایت موجب مرگ سلولی می‌شود (۱۳). ظاهرا این عصاره قادر است همانند مترونیدازول که در کنترل تازک دارانی مانند Amheliidium sp. در کشت جلبک تک سلولی Scenedesmus sp. کاربرد خوبی دارد به صورت بسیار تخصصی بر روی بعضی ارگانیسم‌ها تاثیر کند (۱۶، ۲۱). مقاومت بالای جلبک‌ها به چینین موادی را عمده‌ناشی از میزان بالای اسمولیت‌های ارگانیک سلول‌های جلبک‌های دریایی می‌دانند و گل‌سپریول به عنوان عمده‌ترین ترکیب تنظیم کننده کنترل اسمز در سلول‌های گیاهی مطرح می‌باشد (۱۴، ۱۸).

از طرفی اکسیده شدن Azadirachtin در مقابل نور خورشید و کاهش اثر سمیت عصاره و حذف خودبخود آن از محیط کشت می‌تواند دلیل دیگری بر عدم تاثیر منفی آن در طولانی مدت روی سلول‌های جلبک باشد (۲۳، ۸) که می‌تواند راه را برای استفاده از این ماده در کشت انبوه جلبک‌های تک سلولی برای مصارف انسانی، بدون ایجاد عوارض جانی هموارتر کند زیرا سمیت این ماده در مراحل عمل‌آوری و خشک نمودن بیومس جلبک کاملاً از بین می‌رود. با توجه به امکان کشت و استحصال ارزان Azadirachta

۲۴ ساعت به‌طور کامل موجب انهدام تمامی مژکداران مهاجم گردید. در آزمایش دوم غلظت سمیت ۲۴ ساعته عصاره روی سلول‌های جلبک در ۸ تیمار در مقایسه با نمونه شاهد (نمونه بدون استفاده از عصاره) مورد بررسی قرار گرفت (شکل ۵).

نتایج نشان داد که *D. tertiolecta* در مدت ۲۴ ساعت ۱۰ میلی گرم در لیتر می‌باشد. با توجه به افتراق کامل دز *D. tertiolecta* جلبک و *LC ۱۰۰* مژکداران طی ۲۴ ساعت، در آزمایش سوم سمیت عصاره به صورت همزمان بر روی جلبک دونالیلا و مژک داران در مدت ۷۲ ساعت مورد بررسی قرار گرفت (شکل ۶).

بررسی‌ها نشان داد که عصاره در دزهای بالاتر از ۴ تا ۵ میلی گرم در لیتر قادر به حذف کامل آلوودگی بوده و پس از ۲۴ ساعت اثری از آلوودگی در هیچ یک از نمونه‌های آزمایشی مشاهده نشد. همچنین عصاره طی ۷۲ ساعت هیچ تاثیر منفی بر روی توده جلبک نداشته و حتی پس از گذشت ۳ روز بازماندگی سلول‌های جلبک در غلظت فوق بیش از ۷۰٪ می‌باشد. یعنی هیچ اختلاف معنی‌داری مابین درصد تلفات سلول‌های جلبک در دوره‌های مختلف زمانی (۲۴ و ۷۲ ساعت) تحت تاثیر غلظت‌های یکسانی از عصاره مشاهده نگردید (p ≤ ۰/۰۵).

بحث

استفاده از عصاره دانه گیاه *A. indica* در کنترل مژکداران مهاجم کشت‌های انبوه جلبک‌های تک سلولی برای اولین بار در این تحقیق گزارش شد. بر همین اساس اطلاعاتی در رابطه با دز موثر و نحوه اثر این ماده بر روی جلبک‌های تک سلولی پیدا نشد.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که تاثیر مستقل عصاره در آزمایش اول برروی مژک داران در دز ۴- ۳/۶ میلیگرم در لیتر ۱۰۰٪ هست. اما در تاثیر مستقل عصاره بر نمونه جلبک سالم در دز ۱۰ میلی گرم در لیتر، بازماندگی توده جلبکی بیش از ۵۰٪ می‌باشد. بررسی تاثیر همزمان عصاره

شکل ۳ - از مژکداران مهاجم محیط کشت جلبک

تک سلوی Dunaliella sp. نتایج بررسی اثر سمیت عصاره بر روی مژکداران در مدت ۲۴ ساعت در شکل- ۴ ارائه شده است

to the Neem derivative, azadirachtin, J. Ecotoxicology and Environmental Safety.

5-Azoreky, N. and Nakhara, K., 2002; Antibacterial activity of extracts from some edible plants commonly consumed in Asia, International Journal of Food Microbiology, Vol. 80, 223-230.

6-Bader, F.G., Tsuchiya, H.M. and Fredrickson, A.G., 1976; Grazing of Ciliates on blue-green Algae: Effects of Ciliate encystment and related phenomena. Biotechnol. Bioeng. Vol. 12, 311 – 331.

7-Balaji, K., Veeresham, C., Srisilam, K. and Kokate, C.J., 2003; Azadirachtin, a novel biopesticide from cell culture of *Azadirachta Indica*, J. plant biotechnology. Vol.5, 121 –129.

8-Barnaby, M.A.; Yamasaki, R.B. and Klocke, J.A., 1989; Biological activity of Azadirachtin, three derivatives, and their ultraviolet radiation degradation products against tobacco bud worm (Lepidoptera: Noctuidae) larvae. J. Econ. Entomol, 82, 58-63.

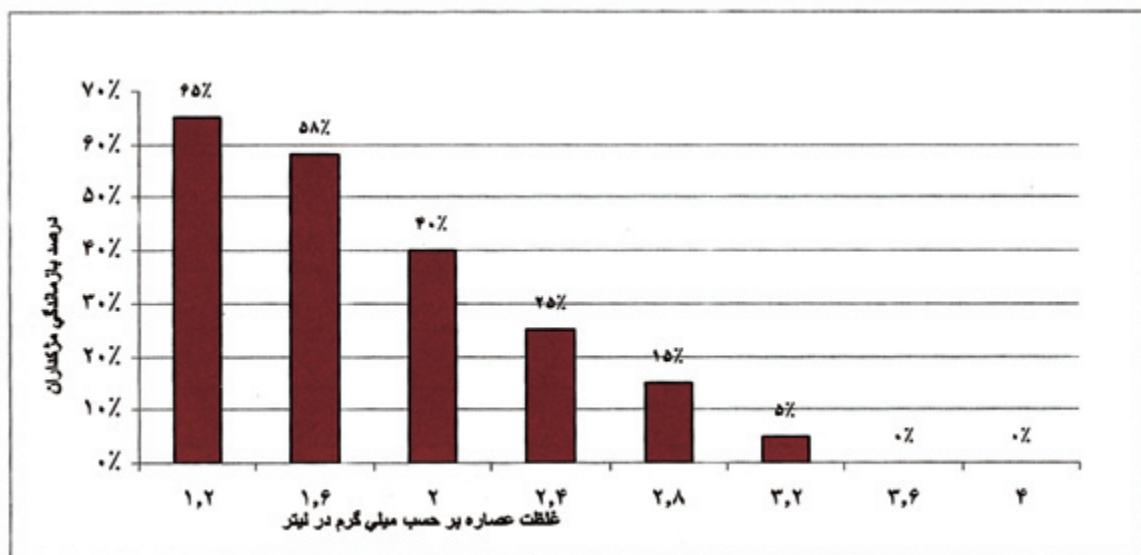
indica در شرایط اقلیمی ایران در مقایسه با قیمت تمام شده جلبک تک سلوی دونالیلا (هر کیلوگرم بیومس خشک ۸۰ دلار)، استفاده از عصاره این گیاه با غلظت ۵ تا ۶ میلی گرم در لیتر جهت حذف کامل آلوگی در سیستم‌های پرورش متراکم جلبک تک سلوی دونالیلا توصیه می‌شود.

منابع مورد استفاده

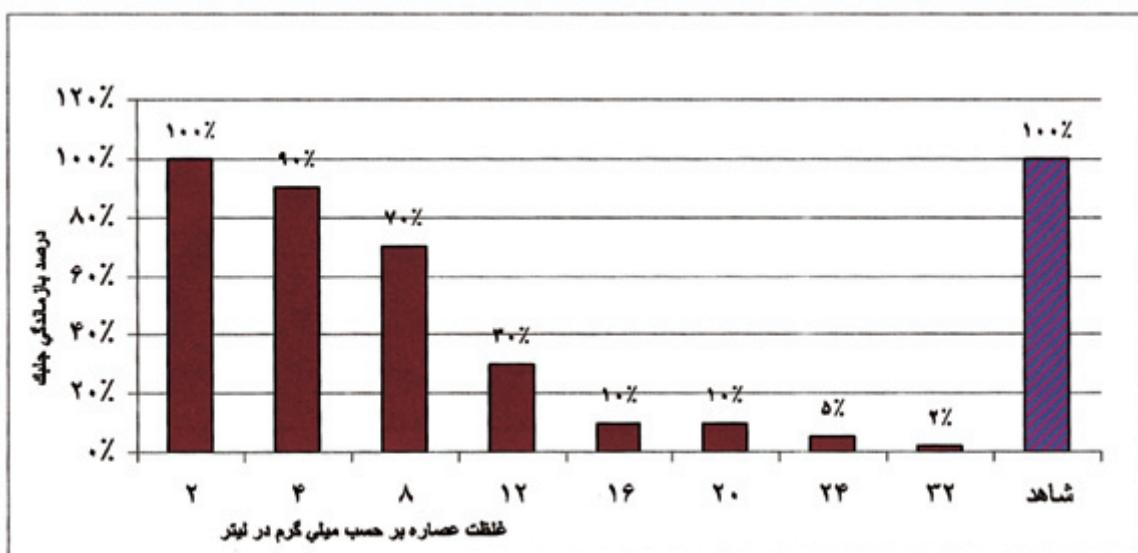
- اسماعیلی ساری، ع. ۱۳۷۹؛ باکتری‌ها، جلبک‌ها، قارچ‌ها و بی‌مهرگان آب شیرین. چاپ اول، انتشارات موسسه تحقیقات شیلات ایران - مدیریت اطلاعات علمی، صفحات ۵۱۰ – ۴۶۳.
- بونی، ادی. ۱۳۷۹؛ فیتوپلانکتون. ترجمه محمد رضا رحیمی بشر. چاپ اول، انتشارات شهر سبز، صفحات ۹۰ – ۲.

3-Ambasta, S.P., 1986; The useful plants of India, CRIR, New Delhi, India, P., 112.

4-A. Safeek, R.P., Prasanthi, J., Hariprasad Reddy, G., Chetty, C.S. and Rajarami, R., 2003; Alterations in acetyl cholinesterase and electrical activity in the nervous system of cockroach exposed

شکل ۴ - تأثیر عصاره *A.indica* بر درصد مرگ و میر مزکداران طی ۲۴ ساعت

شکل ۵ - تأثیر عصاره *A.indica* بر درصد مرگ و میر جلبک طی ۲۴ ساعت

9-Bauer, A.W., Kirby, W.M.M., Sherris, J.C. and Turck, M., 1966; Antibiotic susceptibility testing by standardized single disc method. Am. J. Clin. Pathol. 36, 493 – 496.

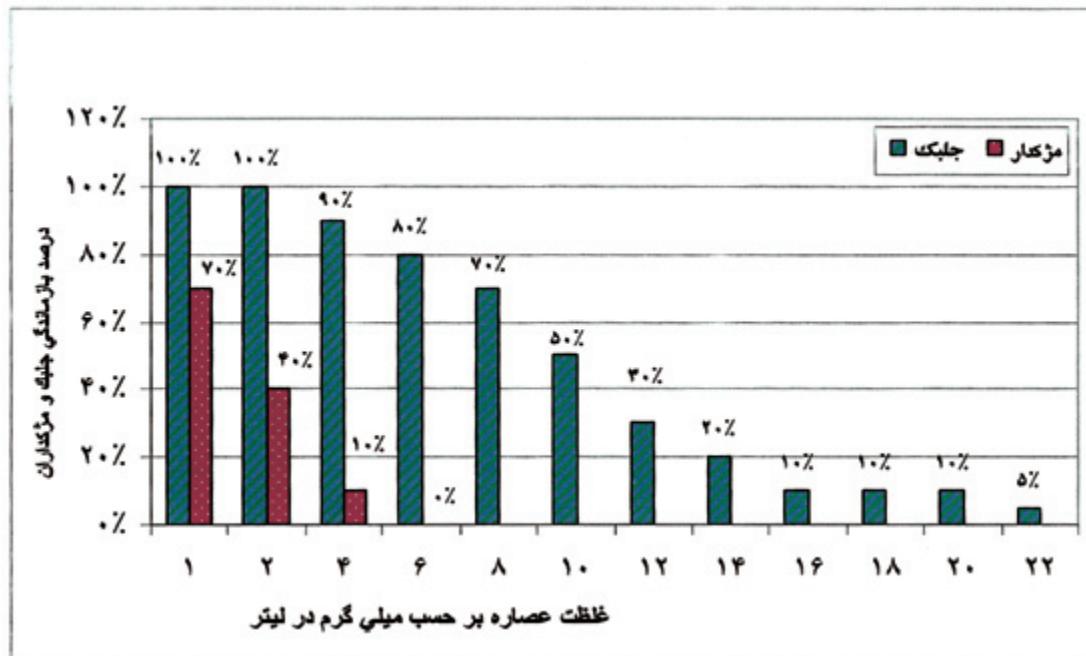
10-Ben Amotz, A., Katz, A. and Auron, M., 1982; Accumulation of β -carotene in falotolerant Algae: Purification and characterization of β -carotene rich globules from *Dunaliella bardawil* (chlorophyceae). Israel. J. phycol. 18, 529 – 557.

11-Butterworth, Jh. and Morgan, ED., 1968; Isolation of a substance that suppresses feeding in Locust. J. Chem. soc. Chem.

Comm, 23 –24.

12-Elgayyar, M., Draughon, F.A., golden, D.A. and Mount, J.R., 2001; Antimicrobial activity of essential oils from plants against selected pathogenic and saprophytic microorganisms, J. Food Prot. 64, 1019 -1024.

13-Garrido, M. and Canavate, J.P., 2000; Assessing chemical compounds for controlling predator ciliates in outdoor mass cultures of the green algae *Dunaliella salina*. J. Aqua cultural engineering, Elsevier Science, 107 –114.

شکل ۶ - تأثیر عصاره *A.indica* بر جلبک و مذکداران ۷۲ ساعت

- 14-Ginzburg, M., 1987; Dunaliella: Green algae adapted to salt. Adv. Bot. Res. 14, 93 – 183.
- 15-Gvindachari, T.R., Suresh, G., Gopalakrishnan, G., Masilamani, S. and Banumathi, B., 2000; Antifungal activity of some tetrancortriterpenoids, Fitoterapia, Vol. 71, 317-320.
- 16-Heussler, P., Castillo, S. and Merino, F.M., 1978; Parasite problems in the outdoor cultivation of Scenedesmus. Arch. Hydrobiol. Beith. 11,223 -227.
- 17-Katz, A., Jimenez, C., and Pick, U., 1995; Isolation and characterization of a protein Association with carotene Globules in the Algae *Dunaliella bardawil*, Plant Physiology, 108: 1657 -1664.
- 18-Kirst, G.O., 1989; Salinity tolerance eukaryotic marine algae. J. Plant Mol. Bio. 40, 21 – 53.
- 19-Lavens, P. and Sorgeloss, P., 1996; Manual on the Production and use of live food for Aquaculture. Laboratory of Aquaculture and Artemia Reference Center, University of Ghent Belgium, Published FAO.
- 20-Lincoln, E.P., Hall, T.W. and Koopman, B., 1983; Zooplankton control in mass algal cultures. Aquaculture 32, 331 – 337.
- 21-Merck, 1989; The Merck index, 11th edition.
- 22-Pechmanee, T. and Assavaaree, M., 1991; Use of hypochlorite to control protozoa in chlorella culture. European Aquaculture Society Abstract book, Larvi91, Gent, Begium.
- 23-Stokes, J.B. and Redfern, R.E., 1982; Effect of sunlight on Azadirachtin: antifeeding potency. J. Environ. Sci. Health, A17, 57-65
- 24-Thompson, D.G., Chartrand, D.T. and Kreutzweiser, D.P., 2003; Fate and effects of azadirachtin in aquatic mesocosms –1: fate in water and bottom sediments, J. Ecotoxicology and Environmental Safety, published by Elsevier science (USA).
- 25-Thompson, A.S., Rhodes, J.C. and Petman, I., 1988; Culture collection of algae and protozoa catalogue of strains, CCAP, Windermere.
- 26-Wernre, F., Okemo, P. and Ansorg, R., 1998; Antibacterial activity of East African medicinal plants, Journal of Ethnopharmacology, Vol. 60, 79 –84.

